

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd

Det Kgl. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartement
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 15.10.2013

Vår ref: 13/6-45 GR

Deres ref:

Høringsvar: Tjenestebolig- og bopliktordning for prestene

Stavanger bispedømmeråd takker for tilsendt høring om tjenestebolig- og bopliktordning for prestene. I møte 04.10.2013 gjorde Stavanger bispedømmeråd vedtak om å gi følgende høringsuttalelse.

Stavanger bispedømmeråd har vurdert behovet for tjenesteboliger til prestestillingene i bispedømmet. Vi har i dag ca. 100 menighetspreststillinger som det kunne ha vært knyttet boplikt til. Det er 67 tjenesteboliger som er i bruk. Av disse eies 50 av kommunene og 17 (inkludert bispeboligen) eies av Opplysningsvesenets fond.

Stavanger bispedømmeråd ser at det er fordeler med dagens tjenestebolig- og bopliktordning for prestene, men vi mener at argumentene ikke veier så tungt at det nødvendigvis gjør en tjenesteboligordning av et så omfattende omfang som vi har i dag. Dersom bopliktordningen videreføres, er det svært viktig at tjenesteboligene ligger sentralt i forhold til menigheten der presten gjør tjeneste.

Vi legger til grunn at det i noen spredtbygde områder er behov for tjenesteboliger, og at det på disse stedene i all hovedsak allerede finnes boliger som eies av Opplysningsvesenets fond. Vi har dessuten identifisert noen få steder der det i dag er kommunale tjenesteboliger og hvor det fortsatt vil være påkrevd med bolig.

Stavanger bispedømmeråd legger til grunn at vi av rekrutteringsmessige hensyn trenger å beholde ca. 10 av dagens tjenesteboliger som eies av Opplysningsvesenets Fond. Videre må det være mulig å tilby en konkret bolig noen steder hvor det i dag er kommunal tjenestebolig. Dette betyr at det i Stavanger bispedømme er behov for ca. 15 tjenesteboliger.

På hovedspørsmålet om dagens tjenesteboligordning bør føres videre eller om den bør avvikles, vil vi anbefale at dagens ordning avvikles i forhold til de kommunale tjenesteboligene. På de fleste stedene i vårt bispedømme der det i dag er kommunale tjenesteboliger, er det mulig å rekruttere til prestestillingene uten at det tilbys en konkret bolig. Samtidig ser vi at på steder med et høyt kostnadsnivå i boligmarkedet, vil det være behov for økonomisk gunstige ordninger for å få nok søkere eller bestemte kategorier søkere til prestestillinger.

Dagens ordning med kommunale tjenesteboliger er avhengig av kommunal finansiering og statlig påleggsmyndighet overfor kommunene. Vi ser ikke for oss at det er mulig og hensiktsmessig at Den norske kirke i framtiden kan kreve at kommunene stiller tjenesteboliger til rådighet.

Samtidig ser vi at det til noen stillinger er påkrevd med tiltak som gjør det mulig for prester å flytte til tjenestestedet. Mange av dagens OVF-boliger ligger på steder der tjenestebolig anses som nødvendig for å rekruttere til stillinger. Dette er ikke nødvendigvis på steder som det vil være naturlig å beholde OVF-boliger ut fra kulturhistoriske begrunnelser. Derfor mener vi at det må legges opp til en ordning der OVF plikter å holde bolig, ikke ut fra kulturhistoriske begrunnelser, men fordi kirken definerer at bolig er nødvendig ut fra rekrutteringsmessige hensyn.

Et alternativ her vil være at det i rekrutteringssvake områder legges til rette for tilbud om tjenestebolig. Erfaringen med dagens ordning med fritak fra boplikt er at det er krevende å forholde seg til at behovet for bolig er avhengig av hvilken prest som til enhver tid er tilsatt i stillingen. Avhending og påfølgende anskaffelse av boliger ved presteskifter medfører ofte store kostnader for huseier og lange vakanseperioder ved presteskifter. Derfor mener vi at det bør være boplikt i konkrete boliger i rekrutteringssvake områder. For disse stillingene må en eventuell fritaksordning praktiseres svært strengt. Vi er innforstått med at en slik ordning kan medføre fordelsbeskatning, og vil derfor framheve viktigheten av at det etableres en helhetlig økonomisk ordning som medfører at boplikten oppleves som et rekrutterende gode.

På noen av de stedene der det ikke blir stilt OVF-boliger til disposisjon for presten, kan det være nødvendig med tilskuddsordninger. Dette gjelder steder uten et velfungerende boligmarked, samt steder med et stramt boligmarked og høye priser.

Vi ser det som naturlig at det er bispedømmerådene som definerer til hvilke stillinger det skal være knyttet tjenestebolig og boplikt, samt hvor det skal settes inn økonomiske stimulerings tiltak.

I høringsnotatet blir det skissert mellomløsninger. En løsning innebærer at tjenestebolig- og bopliktordningen ut fra kirkelige hensyn skaleres vesentlig ned, men at den opprettholdes for et fortsatt betydelig antall stillinger. Stavanger bispedømmeråd ser det som nødvendig å opprettholde boplikten for et mindre antall stillinger. Dersom det likevel blir en videreføring av boplikten for et større antall stillinger, er en nedskalering nødvendig.

Det framgår at det er departementets syn at dagens generelle tjenestebolig- og bopliktordning bør avvikles, med unntak for de kirke- og kulturhistoriske mest verdifulle presteboligene under Opplysningsvesenets fond. Stavanger bispedømmeråd kan ikke se at det lar seg begrunne ut fra prestatjenestens eller menighetenes behov at det etableres en slik ordning som departementet skisserer. Dersom Den norske kirke eller Opplysningsvesenets fond skal bære kostnader ved en tjenestebolig- og bopliktordning, må det for de konkrete stillingene og tjenesteboligene foreligge en hovedbegrunnelse i et spesifikt kirkelig behov, og ikke kirke- og kulturhistoriske begrunnelser.

Ved avvikling av dagens bopliktordning, peker departementet på kompensatoriske tiltak som er aktuelle for å sikre en tilfredsstillende rekruttering til rekrutteringssvake områder. Det blir foreslått at det fra statens side, gjennom Opplysningsvesenets fond, bør gis tilbud om tjenestebolig der dette er formålstjenlig. Stavanger bispedømmeråd ønsker, som skissert ovenfor, at det i rekrutteringssvake områder skal være et visst antall boliger med boplikt. Dersom det likevel blir en ordning med boligtilbud, vil vi anbefale at ordningen knyttes opp mot et standardisert tilskudd til dekning av husleie og at det ikke kjøpes boliger. En slik tilskuddsordning vil være fleksibel ved at den kan benyttes både i rekrutteringssvake områder og i områder med et stramt boligmarked og særlig høye boligpriser.

Med vennlig hilsen

for Åge Bognø e.f.
stiftsdirektør

Kopi:
Kirkerådet